

Mores mašīnu koplietošanas sabiedrība

Biedrība „Mores Muzejs” veikusi pētniecisku darbu par vienu no visenāk dibinātām biedrībām Mores pagastā. Materiāli apkopoti un izstādīti 2014.gadā Mores kauju muzejā novadpētniecības ekspozīcijā, kas veltīta pirms 105 gadiem dibinātai Mores lauksaimniecības mašīnu koplietošanas biedrībai. Izstādē izmantoti arhīvos atrastie biedrības dokumenti, izziņas, internetā publicētās ziņas, bijušo biedru atmiņas un fotogrāfijas.

Izstādes veidošanā piedalījās Mores pagasta iedzīvotāji, dāvinot muzejam dažādus senos lauksaimniecības darbarīkus. Jānis Kļaviņš no „Saulītēm” atveda ar roku darbināmu labības veltījamo mašīnu „Imanta” un sava vectēva- galdnieka virpu kokapstrādei.

1995.gadā bijušie biedrības biedri un to mantinieki atjaunoja un reģistrēja Mores lauksaimniecības mašīnu koplietošanas biedrību, atguva lietošanā daļēji saglabājušos īpašumu un zemi, bet pilnvērtīgu darbību neuzsāka likumu nepilnību dēļ. 200.gadā biedrība ar tiesas lēmumu tika likvidēta.

Mores lauksaimniecības mašīnu koplietošanas biedrība

no 1909.g. līdz 1946.g.

1909.gadā dibināta Mores lauksaimniecības mašīnas koplietošanas biedrība.

1912.gadā biedrība uzsāk saimniecisko darbību.

1921.gada 10.oktobrī pārreģistrēta

1925.gada 8.jūlijā sadalot Akenstakas muižas zemi biedrībai tiek piešķirta jaunsaimniecība Nr. 32F ar 4,99 ha zemi un šķūni.

1938.gada 30.novembrī biedrība tiek pārdēvēta par „Mores mašīnu koplietošanas sabiedrību.

Mašīnu izmantošana biedrības 1937.gada pārskatā:

Mašīnu nosaukums un firma	Kuru gadu mašīna darbā
1. Tvaika katls	24
2. Tvaika kūlējs „Moršali”	24
3. Traktors „Forsons”	1
4. Kūlējs „Imanta”	1
5. Zāģu gateris „Reiters”	17
6. Pļavu ecēšas „Rezevskis”	13
7. 3 labības šķirotāji	13
8. Šķīvju ecēšas „Amerika”	13
9. Āboliņa rīve „Bastardiņa”	8
10. Celmu laušanas mašīna	3
11. Zirgu zemes lāpsta	3
12. Āboliņa kuļmašīna „Imanta”	1

1944.gada 12. oktobra Mores pagasta Izpildu komitejas sastādītā aktā norādīts, ka Siguldas MTS rīcībā nodotas Mores mašīnu koplietošanas sabiedrībai piederošā

1. vērtījamā mašīna,
2. traktora divlemešu arkls,
3. jauns traktora 4 lemešu arkls.

1946.gada 5.aprīlī Lauksaimniecības Kooperācijas sabiedrība pārņēma no Mores mašīnu koplietošanas sabiedrības saimniecību „Rūpnieki” ar visām ēkām un inventāru:

1. Dzīvojamo māju,
2. Šķūni ar darbnīcu,
3. Kūti ar barības šķūni un pagrabu,
4. Tvaika katlu, nelietojamu
5. Kuļmašīnu, nelietojamu,
6. Gatera rāmi, nelietojamu, ar 10 zāģiem, truļiem un gatera ratiem.

Materiālus apkopoja Mores kauju muzeja vadītāja Anta Brača 2015. gadā.